

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 8 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pouj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročne brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje ob peterostopni petit-vrste po 12 h., če se označilo tiski enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Skopkisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo pa v pritličju. — Upravnemu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnemu telefon št. 85.

Trgovski shod v Postojni.

Delokrog slovenskega trgovskega društva "Merkur" je doslej obsegal le Ljubljano. Tukaj pa se je društvo tekoma petih let tako razvilo in dobielo toliko zaslombe, da je sklenilo razširiti svoje plodonosno delovanje širom slovenskih pokrajin. Kot prvi kraj razširjenja svojega delovanja si je izvolilo prijazni narodni notranjski trg Postojno, kamor je poletoval včeraj v kaj lepem številu svojih članov. Bilo je do 60 udeležnikov, katere je sprejel na kolodvoru župan in trgovci postojnski gosp. Gregor Pikel, svetnik trgovske zbornice in veletržec gosp. Anton Ditrich ter mnogo drugega postojnskega občinstva, predvsem seveda postojnsko trgovstvo. Sešli smo se tukaj s trgovci iz vse Notranjske, kakor iz Cerknica, Rakeka, Planine, Logatec, Zagorja, St. Petra, Il. Bistrice, starega trga, Vipave, Ajdovščine, prišli so pa na shod tudi trgovci iz Trsta in Gorice ter Reke.

Shod se je vršil v okusno slikani veliki dvorani postojnskega narodnega hotela in bil obiskan od okoli 300 trgovcev in trgovskih pomočnikov.

Pozdrav postojnskega župana.

G. Gregor Pikel, župan postojnski, je v prisrčnih in topih besedah pozdravil zborovalce v imenu občine ter izražal svoje veselje nad tem, da si je "Merkur" izbral narodni trg Postojno za kraj, kjer priredi prvi svoj trgovski shod izven Ljubljane. Želel je, da bi imel shod obilo uspeha, toliko, kolikor ga pričakuje.

Pozdrav društvenega podpredsednika.

Društveni podpredsednik gospod Lillek se zahvalil g. županu za pozdrav, predstavlji vladnega zastopnika g. dr. Mencingerja, pozdravi vse navzoče zborovalce zlasti pa one iz Trsta Gorice ter Reke. Zahvali se g. Antonu Ditrichu, ki je omogočil ta shod, ki je začetek raznih in mnogobrojnih shodov, ki jih misli "Merkur" prirediti širom slovenske domovine.

Govornik je poudarjal, da je združenje vseh slovenskih trgovcev živa potreba, vse se druži in organizira, le slovenski trgovci si ne upamo na dan.

Tujci prodirajo v naše pokrajine in nam kradejo našo eksistenco. Vzgledno sekoten možljiv slovenskem trgovskem društvu se združimo vse! Začeli smo v Postojni, ker je v Postojni doma narodna zavest v posebni velikosti. Govornik nato otvarja shod in da besedo predsedniku trgovske in obrtnice zbornice g. Josipu Lenarčiču, ki je burno aklamiran poročal

o našem trgovskem položaju in Trstu.

G. Lenarčič nam je podal v skoraj uro trajajočem govoru jasen pregled slovenskega trgovskega položaja. Naša ožja domovina producira mnogo surovin kmetijskega in gozdarskega izvira, pa tudi industrija naša ni malenkostna. Izvaža se zlasti krompir, fižol, seno. Živilo oddajamo na sever in jug, v pomorska mesta pa zlasti molzne krave, teleta in mleko.

V zadnjem se kaže velik napredok od leta do leta. Eden najvažnejših predmetov je pridelek naših gozdov, les, s katerim zlagamo naša pristanišča Trst in Reka v najizdatnejši meri.

Pri nas cvete tudi železna industrija. Starih plavžev v Kropi, Železnikih itd. ni več vsled prehude konkurence, pač se izdelujejo pri nas zice, žičniki, železni drogovi in izdelki za direktno uporabo. V tekstilni industriji zavzemata Tržič in Litija prvo mesto. Od nas se izvaja tudi cement, mlinska industrija pa proizvaja obilno moke. Tudi strojarska industrija je častno zastopana na Kranjskem.

Naravno je, da take industrije zopet konsumirajo tujezemsko blago, ker trgovina se razvija naravnim potom. Tako nastane potreba misliti na prilike in sredstva, kako znagnati promet.

V prvi vrsti pridejo tu v poštov

naša pristanišča, to je Trst in Reka, ki uspešno tekmituje s Trstom.

Trst je bil svoj čas jako važno pristanišče v svetovnem prometu. Odkar pa je dobil hudo konkurenco v severnonemških pristaniščih, in avstrijski trgovci vsled izborne nemške tarifne politike pošiljajo v kraje ob sredozemskem morju celo čez Hamburg svoje blago, ker jim pride precej ceneje, je Trst in njegovo pristanišče zelo padlo v svetovnem prometu in Ženeva, ki je bila nekdaj za Trstom, ima dandanes 2 in polkrat večji promet od njega.

Govornik se je pečal na to z razmerami pri tržaškem Lloydiju, ki je vkljub letni večmilijonski državni subvenciji na robu propada, ker ni znal konkurirati z drugimi parobrodnimi društvami, ki mu dandanes že delajo najobčutnejšo škodo. Da se Lloyd zopet ojači, zahteva država, da se njegov kapital pomnoži za 10–12 milijonov kron, nakar hoče država zvišati sedanjega subvencije v znesku 4 in pol milijona kron na 7 in tri četrt milijona.

Kar se tiče tržaškega prometa, znaša ta na leto čez 1,387.000 ton. Vsako leto se zviša za 50.000 ton. Čez 20 let ga bo torej 2,387.000 ton. Po novi železnicni se pričakuje zvišanja za 500.000 ton, torej bi znašalo 2,887.000 ton.

Takemu prometu pa ne morejo zadostiti obstoječe naprave. Dandanes je promet tak, da prišedški brodovi ne morejo do brega in da čakajo včasih po teden dni na morju.

To ima za svetovni promet slabe posledice, zato se pa veliki brodovi izogibajo Trsta. Da se to odpravi, je bil sprejet projekt, po katerem se napravijo pri novi luki pri Sv. Andreju stopnjevanje 3 obrambni zidovi in da se poleg brega napravijo 3 pomoli, v kotu pri škednji pa naj bi bila luka za les. Ko se to izvrši, bo znašalo obrežje s staro luko in stariimi pomoli 8350 km. Delo bo dokončano l. 1918. Na 1 m brega bi prišlo potem 346 ton na leto, ali če se vredna zvišanje prometa vsled nove železnic, pride v 25 letih 393 ton

na 1 m brega. Vse delo bo stalo 94 milijonov kron.

Vkljub novi železnicni bo ostala lesna trgovina v Trstu še vedno na starem mestu in je neumetno, kako so mogli pri gradnji te železnice prezirati to okolnost.

Upati je pa, da se izvrši preuredba na Občinah.

Govornik upa, da bodo imele te zgradbe za našo deželo ugodne posledice. Nam je treba gledati, da se nam Trst ne odtubi v narodnem oziru in da se narodna zavest slovenskega prebivalstva v Trstu povzdigne. To važno mesto moramo zopet pridobiti našemu slovenskemu narodu, čigar last je bilo nekdaj in čigar last mora ostati v bodočnosti.

Gromovito ploskanje in burni živio-klici so sledili tem krepkim besedam.

O potrebi trgovske organizacije

je govoril zbornični svetnik gospod Anton Ditrich. Pred nekaj leti se je trgovcem še dobro godilo, ker ni bilo tako občutne konkurence kot dandanes, ko je pri vseh stanovih nastopil boj za obstanek. Vsak stan si skuša zboljšati svoj položaj, kar se godi z druženjem, organizacijo, ker posameznik ne more ničesar doseči s svojimi prošnjami in pritožbami, kadar gre za splošne interese celega stanu. Naši stanovski tovarni na Češkem, Nižjeavstrijskem in celo na Štajerskem so že vsi krepko organizirani in dosegajo vsled tega lepih uspehov, zakaj bi se pa slovenski trgovci in trgovski pomočniki ne združili vsi v eno telo, v močno verigo, ki bi oklepala vse stanovske tovarne.

Pri nas imamo društvo "Merkur", na katero smo lahko ponosni in na katero se lahko v vseh ozirih obravčamo kot na svoje zavetišče. Toda koliko je v slovenskih deželah še trgovci in trgovski pomočniki, ki niso "Mercurjevi" člani! Ko bi bilo le polovica imenovanih pri "Merkurju", bi slovenski trgovci lahko

razpolagali z veliko močjo in čuditi se je, da se vkljub tolikim dosedanjim uspehom ne vzbudi splošno zanimanje za to velevažno društvo. Zato je dolžnost vsakega zavednega trgovca in trgovskega pomočnika, da se oklene tega edinega društva, ki deluje v prospahu splošnega slovenskega trgovskega stanu.

Trgovcem je organizacija bolj potrebna nego drugim stanovom, kajti trgovci je odvisen od borznih kurzov, od svojih odjemalcev. Oboje mu prinese lahko pogubo, ne da bi bil sam niti najmanj kriv. Ako smo organizovani, nam da naše društvo moralno in gmočno podporo, če nas zadene kak tak poguben slučaj usode.

Pri "Merkurju" se ustanovi najbrž denarni zavod, kjer bodo trgovci nalagali denar in dobivali kredit. Ta naprava je dalekosežnega pomena na trgovce in če ne drugo, to nas mora naravnost siliti, da pristopimo vsi brez izjeme k "Merkurju".

Težak podedovan greh, nesloga, se kaže med nami trgovci. Organizačijske čuta ni med nami, ali vsaj v toliki meri ne, kot bi moral biti. Vendar ako sami sebi dobro hočemo, bodo ustregli tej svoji najnajnjevi potrebi, ker le v slogi je moč.

Za potrebo krepke slovenske trgovske organizacije pa glasno govoriti tudi naš narodni ponos. Le ako imamo slovenski trgovci čvrsto trgovske organizacijo, ki stremi tudi za nacionalno prevajšnim smotrom, oprostiti slovensko trgovino tujega upriva, bodo nam v mogočni skupnosti združeni z upanjem na uspehe mogoče se odločnejše bližati končnemu cilju: zagotoviti slovensko trgovino slovenskim rokam. Zato se oklenimo vsi "Mercurju", tega trgovskega središča! Biti član "Mercurjev" bodi vedni znak naše zavednosti!

Tudi tem besedam je sledilo burno odobravanje.

O poklicu in namenu slovenskega trgovskega društva "Merkur"

je govoril obsirno in temeljito g. dr.

Fran Windischer.

LISTEK.

U hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.

(Dalej.)

Po kratkem molku je nadaljeval Tomaj na običajni svoj patetični način.

"Vaša odkritosrčnost, da namreč niste razumeli, kar ste čitali, Vam dela čast. S to odkritosrčnostjo se lepo razlikujete od navadnih ljudi in s tem ste se mi močno prikupili. Ah, gospod, kemija — to Vam je krasna znanost. Ali hočete mar tudi Vi stope v krog izumiteljev, ki so preobrazili ves svet? Gotovo je naš poklic najyzvisejši, kar jih je, ali človeku prinese tudi mnogo žalosti in mnogo razočaranj. Izumitelji so navadno veliki siromaki. Dostikrat se zgodi, da mož, ki ima v svoji glavi najveličastnejše misli in načrte, nima na mizi niti skorje kruha. Izumitelji postane skoro vedno šele po smrti slaveni in priznani; kar je on sejal, žanjejo drugi. A kaj zato, ponosna zavest je več vredna kot vse bogastvo sveta."

Prosen se je naveličal Tomajevga renomiranja.

"Ne, gospod Tomaj," je rekel hladno. "Posmrtna slava ni vredna piškavega oreha. Jaz ne mislim postati izumitelj in misliti ni za to, da bi človeštvu kaj koristil. Prepričan sem, da človeštvu sploh ne bo nikdar srečno in zadovoljno in če se ne zgodi niti najmanjši izum več, bo človeštvu ravno tako dobro in slabu živel, kar vedno. Sicer pa sodim, da sme človek pač samega sebe žrtvovati kaki ideji, nikdar pa drugih ljudi. Vi na primer sanjarite o izumih in o slavi, Vaša lepa hči pa si kvari svoje lepe oči s tem, da šiva cele noči. Po moji pameti bi Vi storili svojo dolžnost kot človek, če bi skrbeli za svojo rodomino; to bi bilo zasluznejše, kakor da tratite čas z izumi. Ne zamerite mi moje odkritosrčnosti. Kar mislim, to tudi povem. In sedaj Vam povem, zakaj me kemija zanima — če imate dovolj moči, da bi mogli slediti mojim mislim. Na vsak način prosim, držite se dobro svojega sedeža. Tako, in zdaj poslušajte! Izmed znanosti spoštujem jaz samo kemijo in sicer zaradi tega, ker uči človeka, kako stvarjati strahovita razstreliva. Raz-

strelivo je za človeštvu nekako to, kar so homeopatične kroglice za otroke. S primerno veliko kroglo dobrega razstreliva se da pognati ves Trst v zrak, ali pa Dunaj ali Rim — počasi ves svet. Tako se napravi konec vsem krvicam, vsemu trpljenju, vsem hudodelstvu, vsem žalostim. Z vsakim človekom, ki umre, izgine nekaj nesnažnosti s sveta. Starec je grešil, mož greši, otrok bo grešil. Fej!

Nikar ne mislite, da pojmir greh tako, kakor tisti bedaki, ki se potiskajo po cerkvah in spovednicah. Kaj še! Jaz nisem pobožen in kristjan sem le, ker sem zapisan v krstne knjige, sicer pa ne verujem ničesar. Kar imenujem jaz greh, to je tisto strašno žaljenje veličanstva pravice in človeške dostojnosti, ki ga storii vsako bitje tisočkrat na dan, če ne drugače, pa s pasjo pokornostjo zakonom, ki so jih ustvarili močni in bogati ljudje, da povečajo svojo moč in svoje imetje in laglje krote in izsesavajo slabe in revne ljudi. Čas je, da se naredi temu konec... In sedaj, gospod Tomaj, Vas vprašam: ali me hočete poučevati v kemiji?"

Tomaj je bil tako potrt in prestrašen, da ni mogel odgovoriti. Samo

gledal je, debelo in zamakneno je gledal Prosen in se tresel po vsem životu, dočim je Ada naglo in nekako veselo vzkliknila:

"Seveda, gospod Prosen, da Vas bo oče poučeval. V čast si bo štel, da je dobil takega učenca."

S slabim glasom je kakor odmev pritrdir Tomaj svoji hčeri.

"Da... kako veselilo me bo... prav veselilo."

"Velja in hvala Vam za sedaj." Prosen je govoril tako energično. "Če dovolite, pridevem vsak večer sem."

"Prav tako, vsak večer," je vabila Ada in v očeh ji je žarelno vse, česar ji je bilo srce tako polno in Tomaj je zopet pritrdir.

"Sicer pa Vas, gospod Tomaj, ne zadene nobena odgovornost. Poučevali me boste, kakor bi vsakega drugega človeka. Vsakdo ima pravico, da se uči kemije, kako pa pridobljeno znanje vporabi, za to je sam odgovoren. Moj namen je, da poženem ves svet v zrak."

"Naposled — zakaj pa ne," je menil Tomaj. "Škoda ga ne bo, sicer pa jaz nisem še hišni posestnik."

Od tega večera je Prosen prihajal vsak večer v hišo.

(Dalej prih.)

Slovensko trgovsko društvo "Merkur" se je ustanovilo, da bodo splošna organizacija slovenskega trgovstva, "Merkur" bodi reprezentant organiziranega slovenskega trgovstva. Ta organizacija naj združuje v svoji sredi slovensko trgovstvo vseh slovenskih dežel, tako samostojne trgovce, kakor trgovske nastavljence. Seveda se nekateri skeptiki ne morejo sprijazniti s to splošno organizacijo, češ, da organizacija, osnovana na taki podlagi, ne daje poročila za stanovitni obstanek in trajne uspehe. Toda kronika zadnjih pet let "Merkurjev" nas uči, da ti pomisliki niso nikakor pravi. Pozabiti se ne sme, da je "Merkur" slovenska stanovska organizacija, ki ima kot tako svoje svete dolžnosti napram lastnemu narodu. Trgovski stan je izredne važnosti za naš narod. Naloga in dolžnost velike slovenske stanovske organizacije je, da uravna svoje cilje v skladu z zahtevami, ki jih na-reka skrb za povzdigo gospodarskega blagostanja vsega naroda. Zato deluje "Merkur" z vsemi silami za razvoj in okrepitev ter osamosvojo slovenske trgovine.

Stanovska organizacija kakega naroda s takimi cilji in smotri mora biti zasnovana na široki podlagi in ne sme cepliti v slabosti svojih sil v manj važnih vprašanjih. To so vedeli ustavnitelji "Merkurjevi", ki so poznavajoč slovenske trgovske potrebe in kot vrli narodnjaki dali v "Merkurju" mesta trgovcem in trgovskim nastavljenjem in imeli namen pripraviti Slovencem lastno trgovino in lasten krepek trgovski stan. Ob takih razmerah sta hodila trgovci in trgovski nastavljenec skupno pot in si nista krautila življenjskih pravic med seboj. Vsled tega so se mnoga trgovska vprašanja tako lepo uravnala, da lahko govorimo o vzglednih razmerah, zlasti če primerjamo viharje, ki delajo drugod v tem oziru vsled nasprotja v službenem razmerju največjo gospodarsko škodo.

Delovanje "Merkurjevo" je obširno in razsežno ter resnega značaja. Povzdiga splošne in strokovne izobrazbe, to je bila vsak čas glavna njegova naloga, glaven cilj. Društvo ima svojo čitalnico, knjižnico, prireja poučna predavanja, aktiviralo je redne učne tečaje iz strok: korespondenco, knjigovodstvo, strojepis, laščino, ustanovilo si je tudi svoje glasilo, ima lastno posredovalnico, ki izborni funkcionira. "Merkur" je začel izdajati strokovne trgovske knjige, tako je izdal menično pravo in pripravlja zdaj slovensko korespondenco; tudi bo izdajal slovenski trgovski koledar, društvo daje svojim članom ustno in pisemna pojasnila na razna vprašanja v trgovskih in kupčijskih razmerah. "Merkur" se zavzema naposled pri vseh prilikah za ustanovitev trgovskih šolskih zavodov.

Morda se bo komu zdele, da so to stvari več ali manj zgolj idealnega pomena. Toda pomisliti je treba, da trgovski stan slovenski, čeprav v celioti važen in mogočen faktor, še do pred kratkim ni užival pristojajočega mu socialnega upoštevanja in spoštovanja. Od kar pa smo organizovani, nas spoštujejo, ker kdor hoče kaj veljati in biti vpoštevan, mora iskati opore v skupnosti, v stanovskih združbah. Prav v tem oziru je "Merkur" s svojim delovanjem že mnogo predurčil, ko je zbudil narodno zavednost in poživil stanovski ponos. Postal je središče zavednih trgovcev in trgovskih nastavljenjev. To svoje zvanje bode nadaljevali in upa, da bo ob njezini 10letnici zbrana v njem večina slovenskega trgovstva.

In praktičen pomen te organizacije? Trgovstvo slovensko nastopa samo zvestnejše in organizovano hoče složno z drugimi stanovi delati za občenaroden blagor. Stik slovenskega trgovstva postane pa še tesnejši, ko si društvo ustanovi svoj lastni "trgovski dom" v Ljubljani.

Slovensko trgovstvo si misli ustanoviti svoj lastni trgovski kreditni zavod, ki se bo pečal z vsemi vrstami kreditnih opravil, a opuščal vsako špekuliranje. Zavod naj bi delal kot občekoristna trgovska naprava za utrditev, povzdigo in emancipacijo slovenske trgovine. Upati je, da se ta

ideja v kratkem oživotvori. Izbrala se bode najbrž kot najpripravnja oblika, akcijske družbe z malimi deleži, da bodo tudi manjši trgovci lahko postali deležniki.

Viharno ploskanje in navdušeni klici so napolnili dvorano, ko je končal govornik, saj je pa govoril vsem tudi iz srca.

Pomen tarifarnih določb za trgovce.

O tej točki je govoril g. Karel Meglič tudi zelo obširno. Namen njegovega poročila je bil dokazati, da je trgovcu poleg strokovne znanosti dandanes predvsem tudi nujno potrebno, da se v transportnih in tarifičnih stvareh vsaj za silo spozna, kar je tudi za kranjskega trgovca velike važnosti. Seveda se v natančno poročilo tega govora ne moremo spuščati, ker bi nam vzel preveč prostora in ker je važen le za trgovce, ki ga itak dobe natisnjene v "Slovenskem trgovskem vestniku". Opomnimo le, da je bilo poročilo tako temeljito in natančno sestavljeno in da so navzoči zahtevali govornika na konci z burnim ploskanjem.

Nato je bila soglasno in z velikansko navdušenostjo sprejeta nastopna

resolucija:

Na trgovskem shodu v Postojni, dne 11. marca 1906 v mnogobrojnem številu zbrano trgovstvo se odločno izreka:

Prvič, da se ustanove po večjih slovenskih mestih in trgih slovenske trgovske šole kot prva izobraževališča trgovskega naraščaja, katera smo mi Slovenci doslej menda edini pogrešali in

drugič, da se čimprej ustanovi v Ljubljani trgovska akademija.

Pri točki slučajnosti je navedoval g. Ivan Dekleva, veletržec iz Gorice, naj bi se slovensko trgovsko društvo "Merkur" posvetilo vprašanju, da bi se ustanovilo slovensko podjetje, ki bi vzel v roke zasebnikom, mestnim, kmečkim in verskim občinam.

Na ta nasvet je odgovoril gosp. Josip Lenarčič, naj napravil. Dekleva nekak kalkul za to svojo idejo. Da bi "Merkur" to vprašanje študiral, presega to njegov delokrog.

Ker je bil s tem oficijalni del shoda končan, se je zahvalil gospod Lillež županu g. Piku za prijazni sprejem ter udeležbo, zahvalil se tudi vsem navzočim, izmed katerih se mnogi niso strašili ne pota ne stroškov, da so prišli na ta shod.

Kak učinek je napravil shod na notranjske trgovce, se razvidi iz tega, da se jih je takoj veliko oglašilo k pristopu v "Merkur" in da je bilo med njimi velikansko navdušenje za trgovsko organizacijo.

Nato se je razvila prosta zabava. Pevski zbor "Merkurjev" je zapel pod spremnim vodstvom pevovodje g. Alojzija Saks par pesmi tako izborni, da ni hotelo biti konca ploskanja in odobravanja. Pa tudi pevsko društvo "Postojna" je nad vse častno rešilo svojo nalogo, ko se je izkazalo kot docela izvežban zbor, dasi obstoja šele dobra dva meseca. Trgovec g. Rus je ob spremljevanju klavirja zapel s svojim milodonskim glasom dve pesmi, ki sta izzvali cel vihar zaslужenega odobravanja.

Ob polu 10. uri smo se vrnili v Ljubljano, ko smo preživeli par veselih uric med prijaznimi Postojčani in ostalimi udeležniki shoda.

Trgovsko društvo "Merkur" sme biti ponosno na včerajšnji shod in naj bo prepričano, da gotovo obrodi uspehe, katere želi ono doseči.

Volilna reforma.

Dunaj, 11. marca. Debata o volilni reformi bo dala poslanski zborinci posla še ves prihodnji teden. V torkovi seji bo odgovarjal baron Gautsch na dosedanje rekriminacije nasprotnikov volilne reforme. Dosedaj so govorili že skoraj vsi glavni protivniki volilne reforme, tako da pridejo prihodnji teden na vrsto njeni privrženci.

Absolutizem na Ogrskem.

Budimpešta, 18. marca. Vsečilisčniki so uprizorili velike demon-

stracie, ker so hoteli preprečiti, da bi se senat predstavil novemu načnemu ministru, češ, da je izdajalec domovine. Dijaki so sklenili, da razpoložejo deputacije po celi deželi, da nahajajo prebivalce, naj preidejo od pasivne k aktivni rezistenci. Posebna deputacija se pošlje tudi v Zagreb, da pripravi pobratimstvo (?) med hrvaškimi in madjarskimi dijaki.

Ravnokar je izšel obračun • državnem gospodarstvu leta 1905. Dohodkov je bilo 160 milijonov, t. j. skoraj 43 milijonov manj kot leta 1904.

Za politične pravice Bosne in Hercegovine.

Dunaj, 11. marca. Dijaki iz Bosne in Hercegovine na Dunaju so imeli v soboto veliko politično zborovanje, h kateremu so prišli tudi poslanci vitez Vuković, Branković, Perić in dr. Vuk. Shod je sprejel resolucijo, v kateri se zahteva: popolna avtonomija posameznih političnih občin; svoboda tiska in shajanja; uradniška mesta v državni službi morajo zavzeti domačini; uvede se naj domača armarada, ki mora služiti le domačim interesom in na domačih tleh; ljudska izobrazba se naj povzdigne s šolsko obveznostjo in brezplačnim šolskim poukom; popolna versko-kulturelna avtonomija za vsa veroizpovedanja; domačinom se naj da več stipendij; pravica rešitev agrarnega vprašanja; samostojna carina; naselitev na zapuščeni zemlji; prepoved kolonizacije po tujih naseljencih; naprava komunikacij za gospodarske, in ne samo za tuje in strategične interese; nepremičnine, ki se jih je polastila uprava, se naj vrnejo zasebnikom, mestnim, kmečkim in verskim občinam.

Dunaj, 11. marca. Dijaki iz Bosne in Hercegovine na Dunaju so imeli v soboto veliko politično zborovanje, h kateremu so prišli tudi poslanci vitez Vuković, Branković, Perić in dr. Vuk. Shod je sprejel resolucijo, v kateri se zahteva: popolna avtonomija posameznih političnih občin; svoboda tiska in shajanja; uradniška mesta v državni službi morajo zavzeti domačini; uvede se naj domača armarada, ki mora služiti le domačim interesom in na domačih tleh; ljudska izobrazba se naj povzdigne s šolsko obveznostjo in brezplačnim šolskim poukom; popolna versko-kulturelna avtonomija za vsa veroizpovedanja; domačinom se naj da več stipendij; pravica rešitev agrarnega vprašanja; samostojna carina; naselitev na zapuščeni zemlji; prepoved kolonizacije po tujih naseljencih; naprava komunikacij za gospodarske, in ne samo za tuje in strategične interese; nepremičnine, ki se jih je polastila uprava, se naj vrnejo zasebnikom, mestnim, kmečkim in verskim občinam.

Ministrska kriza v Srbiji.

Belgrad, 11. marca. Kralj se je včeraj posvetoval s poslanikom dr. Vujićem poldruge uro o vseh zadevah, ki čakajo zadnja leta na rešitev, posebno o razmerju do Avstrije. Dr. Vujić je baje izjavil, da ne razume, zakaj Stojanovićeva vlada ni sprejela provizorija, kakršnega je predlagala Avstro-Ogrska ter so ga priporočali (?) srbski delegati. Še večjo napako pa je naprevilo ministrstvo s tem, da je odstopilo, ker se deželi ne bo tako kmalu posrečilo, skleniti provizorija, še manj pa trgovinske pogodobe. Tudi se Vujić obotavlja, prevzeti vlado, ker ne more pri nobeni skupini računati na popolno podporo. Izjavil je kralju, da se mu razpusti skupščina zdi edina prava pot za ozdravljenje parlamentarnih razmer.

Popoldne so imeli delegati mladih in starih radikalcev posvetovanje glede skupne sestave ministrstva pod predsedstvom mladoradikalca. Doseglj se je baje popolno sporazumljeno. Obe stranki obdržita svoja kluba, a posvetovanje bo skupno.

Razmerje med cerkvijo in državo v Italiji.

Rim, 11. marca. V debati o vladni izjavi so se nekateri poslanci tudi dotaknili razmerja med cerkvijo in državo. Ministrski predsednik Sonnino je izjavil, da je vladni program, najnatančneje spoštovanje svobodne misli in vesti: nikakih koncesij in nikakega preganjanja cerkve. Predloženi zakonski načrti kažejo, da vlad krepko brani ideje svobode in socijalne pravice.

Nova vlada na Francoskem.

Pariz, 11. marca. Na prigovaranje predsednika Fallièresa je prevzel sestavo nove vlade Sarrien, ki si je tudi že zagotovil pomoč Bourgeoisa in Poincarësa ter upa pridobiti tudi Clemenceau in Thomsona, da vstopita v njegovo ministrstvo.

Bitka na Filipinih.

London, 11. marca. Na Filipinskih otokih že dalje časa opasne vre-

med domačini, a Amerikani so znali skrbeti, da niso prišle z otoka nobene vesti o puntu. Pretečeni teden pa je prišlo do javne bitke med puntarji in ameriško posadko. Bitka je trajala dva dne. Domačinov je padlo nad 600, Amerikanov pa samo 18.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. marca.

— **Občinski svet ljubljanski** ima v torem, dne 13. t. m. ob 5. pop. izredno sejo. Na dnevnu redu so naznamila predsedništva in poročila o ponudbi tovarnarja Maksa Samasse za odkup nekega mestnega sveta na Gradu in glede uravnave njegovega tovarniškega stavbišča na Prulah; o ponudbi trgovca J. Perdana za odkup nekega mestnega zemljišča ob Dolenski cesti; o županovih nasvetih glede Ljubljanskega gradu; o izprenembi stavbne črte v Gosposkih ulicah med Valvazorjevim in Tarjaškim trgom; o končnem obračunu zidarjev del in dobav Tönniesove tvrdke pri zgradbi mestne ljudske kopeli; o županovem dopisu glede podkovnice in živinodravničnice v Ljubljani; o ravnateljevem letnem poročilu cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliske šole za šolske leta 1904/5; o prošnji neke hišne posestnice, da bi jej mestna občina dovolila za neko nameravano posojilo prednost pred svojim 3% nim posojilom.

Obč. volitve na Jesenicah.

Izid volitev je obudil v vseh narodnonaprednih krogih nepopisno veselje. Narodnonapredna stranka ni zdaj samo najmočnejša v obč. odboru, ampak ima tudi sama za en glas v večine. Poleg 11 zastopnikov ima narodnonapredna stranka tudi 9 vrilistov, torej skupaj 20 glasov, dočim ima klerikalno-nemška zveza 14 zastopnikov in 5 vrilistov, torej 19 glasov. Uspeh narodnonapredne stranke je toliko pomembnejši, ker se je moralna stranka bojevala proti duhovskemu in tovarniškemu terorizmu. Ko bi bila ostala ta tovarna nevralna ali ako bi bila samostojno nastopila, bi bila narodnonapredna stranka zmaga na celi črti. Ravnatelja Luckmanna je bilo pač nekoliko sram, ko je šel roko v roki z najstrupenejšimi klerikalci kajti dejal je zdihuje: Ich bin als Liberaler grau geworden und muss jetzt mit den Schwarzen gehen. A še to mu ni nič pomagalo. Ko je bilo naznanjeno, da zmaga je v I. razrežu vseh kandidatov narodnonapredna stranka, je Luckmann stopil k svojemu zavezniku fajmoštru Zabukovcu in mu je ironično rekel: Ich gratulire, Herr Pfarrer, zu diesem Sieg. Menda hoče Luckmann zdaj vso blamažo zvaliti na fajmoštra, a tako ne pojde; naj le skupaj poklepjet juho, ki sta jo skuhala, ki pa jo jima je narodnonapredna stranka tako zasolila. Letos je bila nevarnost, da vsled izdajstva klerikalcev in nečuvane pristranosti in svojevoljnosti dež. vlade in njenega Schittniga postanejo Jesenice nemške. Ta nevarnost je zdaj odbita. V kakih treh letih gotovo ne bo več tistih tujih podjetnikov na Jesenicah in tedaj bodo iz odbora zleteli vse Nemci.

— **Kako se nabirajo podpisi proti razdržljivosti katoliškega zakona?** V Radovljici so tudi nabirali podpise proti civilnemu zakonu. Kakor se nam poroča, je prevzela ta posel nekaka ženska, ki sliši na ime Hamerlitz. Najprvo je šla k okrajnemu glavarju pl. Deteli, ki je baje tudi podpisal dotedno polo. S tem podpisom je potem agitirala dalje. Nekemu gospodu je rekla, da se gre "für wohltätige Zwecke". Neka druga ženska, katere ime nam je tudi znano, je podpisala kar na svojo roko ljudi, s katerimi ni niti govorila o tem. Najbolj čudno je nam zd, kako da je mogla dati svoj podpis v tak namen tako visoko stojecu osebi, kakor okrajni glavar. Ne maramo kritizirati političnega prepiranja glavarjevega, pač pa je naravnos nezaslišano, da si upa kaka vsljiva in sitna klepetulja zlorablji v agitacijske namene podpis gospoda glavarja. Mi le vprašamo gospoda glavarja, če je

nemu to znano in če ji je on dal v to pooblastilo.

Več Radovljicanov.

— **"Slovenec" ima dveje mero.** Spominja se še vsak, kako je lanske leto "Slovenec" napadal okriljava Crons zaradi domžalskih dogodkov. Takrat so "Slovenec" uredniki bili z nami enakoglasni, da je glavar Cron zakrivil vso nesrečo v Domžalah. Ko je potem v Sori ravnoisti glavar Cron še bolj neumestno postopal in zakrivil vse hujše krvoprelitje, kakor v Domžalah, "Slovenec" ni imel nobenega ugovora proti Cronu. Še celo zagovarjal je Crona, da ni mogel drugače postopati, kakor da so orožniki zabili slovenske mladence. In vendar sta slučaja oba enaka. Le toliko je razlike, da je Cron v Domžalah provzročil klanje na ljubo Nemcem, v Sori pa na ljubo škofu Jegliču, oziroma kler

v prevelik patos, dasi drame, spevane v verzih, zahtevajo kolikor toliko patetične igre in patetičnega predavanja. G. Verovšek kot starosta Ijubičan je bil prav dober; videlo se je, da se je voglobil v svojo vlogo in jo igral tako spretno, da je iz nje docela izginil vsakdanji znan Verovšek. Izvrstno, kakor vselej, je igral g. Dragutinovič v vlogi Bistromira. G. Dragutinovič je imel tudi težko načelo režisera. Benediktinec Vinimund, kakor ga je predstavljal g. Dobrovolny, je bil krasen tip asketa, verskega fanatika in zelota. G. Danilo kot Gottwald je bil dober v prvih dejanjih, v zadnjem dejanju nam pa ni ugajal, ker je igral predilektantsko. Vloga Vidimire v drami je docela neznamna, a vendar je napravila g. Danilova iz nje, kolikor se je sploh dalo napraviti. G. Bettetto kot Život je bil dober slovenski občin in se je zlasti odlikoval v tretjem dejanju. Na g. Bukeku, ki je igral Argosta, je opazati doček napredka.

Operni pevec našega gledališča g. Orželski gostuje v sredo, 14., in v četrtek, 15. t. m., v Zalogu v opereti „Don Cesar“.

Koncert gojencev „Glasbene Matice“ v Ljubljani.

Med slovenskimi kulturnimi zavodi stoji na enem najboljšem mest ljubljanska „Glasbena Matica“. Njena naloga je, da vzgaja glasbeni čut, ki korenini v slovenskem ljudstvu, njena zasluga je, da je Ljubljana dandanes eno najmučkalnejših mest v Avstriji. Vzgojila je mnogo mladih talentov, in nekateri teh so nastopili celo svojo umetniško glasbeno pot v svet in dosegli evropsko slavo. Svojo temeljno načrtovanje pa so črpali v tem zavodu. Včeraj nam je dala „Glasbena Matica“ in njen požrtvovalni vodja, g. Mat. Hubad, nov dokaz o visokem stremljenju in prekrasnih uspehih tega kulturnega hrama. Slisali smo Beethovenovo sonato za klavir, op. 13. (Sousate pathétique), ki jo je igral na klavir učenec Gerbičeve šole g. Rudolf Bajde. V tem gojenju je mnogo umetniškega daru, mnogo mušikalnega talenta, ki ga je izobrazil z natančnostjo in navdal z gorkim čutom mojster Gerbič. — Leonardijski anante in allegro iz koncerta za gosli je izvajal g. Mirko Dežela, učenec šole g. J. Vedrala. Pokazal je predvsem fino umevanje tona in sigurno roko, kar priča o izredni kakovosti g. Vedralove šole. Gd. Erna Povšetova je učenka je gosp. Mat. Hubada. — Mojstra smo zopet spoznali po njegovi vrlo izobrazeni učenici, ki je pokazala na svojem vsestranski izoljanem glasu odlične vspelne Hudabodeve šole. Njen simpatični glas je poln rntne in harmonično izraža čustva in misli. Včasi že nismo menili, da slušamo samo učenka, temveč samostojno umetnico. — Klavirska šola g. J. Prochazke se je izkazala s svojim nadarjenim učencem, g. Nikom Štritoform. Zaigral nam je dva odločna klavirske kompozicije Dvořákové „Poeticke náladu.“ Pokazal je zlasti mehko, melanholično stran v umevanju glasbe, ki je pač lastnost Prochazkove šole, a ki ji ni na kvar. Splošno nam je igranje g. Štritofa, kaj učajalo: on je nadarjen in marljiv, zato je dosegel lep vspel. Isti mladi umetnik nas je zadivil tudi na goslih. Iz Krausove šole je prišel g. A. Trost, ki jo znal violončelu izvabiti prav tople glasove. Obilo zbrano občinstvo je živahnio aplavdralo nastopajočim sinovom muze, zlasti gd. Erna Povšetova, ki žela iskreno počivalo, v pri vrsti za arijo iz „Vormskoga orožarja“ in Lajovičevu „Kaj bi le gledal.“ — Roditelji, ki imajo svojo dečko v šoli „Glasbene Matice“, pa so imeli priliko spoznati, v kako umetniški popolnem zavodu se šolajo njih sinovi in hčere.

O jubileju Josipa Stritarja priobčuje belogradski „Mali Žurnal“ pod rubriko „Književnost“ daljšo besedilo, katero sklepa z besedami: Naj bi Stritar še nadalje sveto služil sveti domovini in naj bi še dolgo živel na srečo in ponos naših bratov Slovencev.

Društvena vest. Deželna vlada je potrdila pravila društva „Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem“.

Verska blaznost. K nekemu ljubljanskemu zdravniku je prišla te dni mlada, zala deklica iz Notranjske. Ko jo je zdravnik preiskal, vprašal jo je, kateri zdravnik jo je dosedaj zdravil. Deklica mu je povedala, da je bila v trnovskem samostanu, kjer imajo uboge (!) šolske sestre „de Notre dame“ javno samostansko šolo. Ona kakor 4 ali 5 drugih deklic je obolelo na nalezljivi bolezni. Da bi ne prišlo v javnost, da je v samostanu nalezljiva bolezen, z dravil so nune revne otroke same in seveda niso zdravnika klicale. Bale so se namreč, da bodo šola za nekaj časa zaprta, kar pomenja zanje „deficit“. Pa še več! Ko je slučajno zdravnik v šolo prišel, poskrile so skrbne „nune“, male bolnice v jedilnico, ko pa je zdravnik dr. Pe-

rišči iz Ilirske Bistrice odšel, rekla so deklicam: „Hvala Bogu, da vas ta staroverec ni videl, (g. dr. Perišč je rodom Srb) saj ne veruje v našo vero.“ To priobčujemo brez komentara! Deklica je potem navidezno ozdravila, a ostala jej je v notranjem huda krična bolezni in najbrž bode moralna deklica prestati radi brezvestnih nun hudo, nevarno operacijo.

Dobrodeleno društvo tiskarjev na Kranjskem je imelo dne 11. marca dopoldne v restavraciji „Narodnega doma“ svoj letni občni zbor. Predsednik g. O. Planinc je vse navzoče najpršrečnejše pozdravil, naki sta poročala gospod Pavel Jelčnik in odborovem delovanju in g. A. Štrekelj o računskem začetku. Odbor je rešil tekoče zadave v sedmih sejah in pribredil dne 17. decembra v areni „Narodnega doma“ popolnoma uspelo božičnico. Med letom je umrl pet članov in sicer gg.: Vekoslav Premk, Ivan Šuber, Oskar Terglav, Fran Marolt in Josip Cekšek. V znak pietete so se navzoči dvignili raz sedeže. Koncem leta 1905. je štelo društvo 143 članov, in sicer v Ljubljani 119 ter na dodeli 24. Po računskem začetku je imelo društvo 917 K 66 v dohodkov in 602 K 78 v stroškov, tedaj 314 K 88 v prebitka, s katerim je društveno premoženje naraslo na 1611 K 45 v. Občni zbor je izrekel odboru, kakor tudi vsem, ki so v preteklem letu ohranili društvo svojo naklonjenost, imenoma zlasti slavnih „Narodnih tiskarni“, ki je tudi letos darovala društvu 50 K, najiskrenje zahvalo. Pri volitvi je bil voljen stari odbor, in sicer gospodje: predsednik Oto Planinc, podpredsednik Ivan Komar, zapisnikar Pavel Jelčnik, blagajnik Anton Štrekelj, odbornika Mihaela Rožanec in Ivan Vehar, namestnika Maks Hrovatin in Maks Rupnik; predsednika računov Anton Gregorec in Franc Strukelj.

Zadruga krojačev, krojačic, klubovačev, rokovičarjev in krznarjev v Ljubljani je imelo včeraj dopoldne v „Rokodelskem domu“ svoj redni občni zbor, ki je bil obiskan kakor običajno — srednje. Načelnik g. Fran Jelčnik je pozdravil navzoče in jim predstavil kot oblastvenega zastopnika magistratnega svetnika g. Šeška ter nato prečital zapisnik lanskega občnega zbora. Zapisnik je bil soglasno odobren. Nato je poročal načelnik o zadružnem delovanju in premoženju. Iz njegovega poročila je posneti, da je imel odbor 7 sej, v katerih je rešil 52 uradnih vlog. Trgovska ministrstvo je dovolilo subvencije 90 K, trgovska zbornica pa 50 K. Na poziv magistrata so se naznani krojači in krojačice, ki izvršujejo svojo obrt brez koncesije. V bodoče se bodo odborniki, ki se ne udeležujejo sej, kaznovali in bo tozadevna določba kmalu prišla od deželnih vlad. Zadruga steje zdaj 66 moških in 54 ženskih članov. V preteklem letu je prirastlo 19 novih članov, vpisanih je pa 30 vajencev. Zadruga je imela dohodkov 1108 K 65 v, stroškov pa 718 K 26 v; premoženje 31. dec. 1905 znaša 1079 K 41 v, čisto premoženje pa 1347 K 67 v. Pregledniki so našli račune v redu, vsed česar so bili ti odobreni. Pri volitvah je bil načelnikom izvoljen g. Jelčnik, odbornikom gosp. Kastelic, njegovim namestnikom g. Okorn, preglednikom gg. Letgeb in Breskvar, v razsodišču pa g. Krejči. Sklenjeno je bilo nato, da zadruga ostane član „Deželne zvezze kranjskih obrtnih zadruž“ ter „Splošne zvezze kranjskih mojstrov na Dunaju“. Na občni zbor prve se odpošljajo kot delegatje gg. Jelčnik, Krejči, Okorn, Kraigher, Kreč, Globelnik in Rožič. Donešek za 1906 se je določil na 1 K. Glede prisotnosti k mojstrski bolniški blagajni deželnemu zvezu se je sklenilo, naj se vsak sam prostovoljno vpiše v to blagajno. Pri točki slučajnosti je predložil krojački pomočniški zbor po svojem načelniku g. Vilfanu platično tabelo, v kateri zahtevajo enotno plačilo pri svojih mojstrih, katere so razdelili v 4 razrede. Ker ta točka ni bila na dnevnem redu, sklenilo se je, da izvoli zadruga odsek 10 članov, kakor tudi pomočniški zbor. Teh 20 članov se naj zbere na sestonek, kjer naj se će mogče zedinjivo gledati tarife.

Umrli je včeraj v Kamniku bivši trgovec g. Mihael Šinkovec, star 82 let. Bil je mnogo let v občinskem odboru.

Ciganska tolpa v Mengšu in Kamniku. V soboto je prišla v Mengš v velika ciganska tolpa in začela takoj svoje „delovanje“ s prekokovanjem iz kart in iz izvabljevanjem denarja, kar se je ji že tuintam posrečilo. Ko je bila neka ciganka v neki trgovini ukradla nekaj blaga, so bili cigani takoj vklj. z žandarmerijo, ki je aretovala 4 moške in 4 ženske in jih odvedla v Kamnik. Pri njih so našli 883 K 65 v. Ostale cigane s 30 konji in 4 vozmi so pustili v

Mengšu v oskrbi županstva, a cigani so jo pobrisali z vsem svojim premoženjem ponoči v Kamnik, odkoder jih bodo poslali v njihovo domovino, katera je dozdaj še neznana. Najbrž so od stajersko-ogrskih meje.

V Novem mestu prirede v soboto v „Čitalnici“ dramatično predstavo. Vprizori se Cankarjeva drama „Jakob Ruda“. Pri predstavi bo sodeloval tudi član ljubljanskega slovenskega gledališča g. Leo Dragutinovič.

Živinsko zavarovalnico osnujejo v Zg. Gorjah. V to svrbo je bil 18. m. mnogobrojno obiskan shod, kjer je zastopnik kmetijske družbe pojasmil pravila živinske zavarovalnice, kakrsne zahteve notranje ministristvo. O priliki tega shoda se je izrekla tudi želja, naj se priredi prihodnjo zimo v Gorjah večneven kmetijski poučni tečaj. Tuj želji se bo ustreglo.

Obesil se je pri Velikih Žabljah na Vipavskem 42letni Alojzij Stos na neko drevo v gozdu.

Šmarško-rogaško učiteljsko društvo zboruje dne 18. t. m. ob enih popoldne v Šmarju.

Akad.-tehn. društvo „Triglav“ v Gradišču. VII. redni občni zbor akad.-tehn. društva „Triglav“ v Gradišču se vrši dne 15. řeči 1906. ob 8. uri zvečer v prostorijah društva.

Opera „V vodnjaku“ se bo igrala 17. in 18. t. m. v Trgovskem domu v Gorici. Igral jo bo moški in ženski zbor ondotnega „Pevskega in glasbenega društva.“

Lahi v Soški dolini. Na Goriskem prehajajo tuštan posestva v roke Lahov in zlasti v Soški dolini se Lahov trudijo, da bi dobili dosti mišljšča v svoje roke. Zdaj je prišel neki večji mlin v laške roke, iz katerih ga bo kaj težko iztrgati. Tudi pri nas na Kranjskem silijo povsod tuje na našo grudo in kolikrat se jim to posreči! Tudi v tem oziru se kaže velika narodna nezavodnost med nami!

Kolesa so bla čez prsi 4-letnemu Izidoru Siliču v Gorici in ga tako poškodovala, da je deček umrl. Neprevidni voznik je zbežal in ga ne poznao.

Premski grad in grad v Senožetah je kupil od grofa Porcia kapelan v Sv. Mihelu pri Sv. Petru na Notranjskem Lenassi. Pravijo, da bode on, dr. Šusteršič in brat Fran in Ivan Šusteršič v ljubljanski škofi lepe svote v svoje malhe spravili. Gradovi z ogromnim posestvom so res poceni prišli v Lenassijevi roki. Lenassi seveda nima niti pet goldinarjev premoženja.

2000 borovcev je zgorelo pri Kontovelu pri Trstu. Gozd je opustošenega 20.000 štirjaških metrov.

Braber Kranjec. V New Yorku je v nekem hotelu nastala plinova razstrelba. V prvem nadstropju so v niki sobi ležali trije otroci hoteljevi. Soba je bila že vse polna plina. Tu je skočil Herik Humer in Hotiča pri Litiji v sobo in rešil vse tri otroke gotove smrti. Hotel je bogato obdaroval za junaški čin.

Grozne posledice maščevanja. Posestničin Šeška in Fran Paternoster, po domače Kresonov, mesar na Studencu, se je včeraj zaradi tega, ker je mati prepisala posestvo njenemu bratu, hudo razljutil in materi že opoldne žugal, da jo zakolje. Ob 1/2. uru pa se je zgubil v obližju hiši stoječ šupo in komaj pet minut potem je bila ta v ognju. Zgorela sta še dve drugi hiši in skedenj soseda Jakoba Kocjančiča. Tega je prišla obiskat njegova sestra Antonija Mihičeva je izgubila srebrno žensko uro s črkama I. M., vredno 20 K. — Neki gospod je izgubil zlato iglo z briljantom, vredno 100 K. — Ključarski pomočnik Anton Kete je izgubil srebrno žensko uro z verzico, vredno 25 K. — Vdova ga Marija Herzlejeva je izgubila zlat prstan, vreden 25 K.

Zamenjan je bil havelok v kavarni „Pia“. V žepu je bila knjiga Krist. Šmidra. Odda se naj v Florianskih ulicah štev. 28, kjer se dobi zamenjanji havelok.

Strelski klub „Triglav“ predstavlja prijetljivi sestanek junija 13. t. m. v gostilni pri „Jerneju“ na Sv. Petra cesti štev. 87 v sobi na desno, ob 8. uri zvečer. Ker se bode sklepalo o neki važni stvari, se častiti člani vabijo na gotovo udeležbo.

„Ljubljanska društvena godba“ prirede danes zvečer v kleiti hotelu „Union“ društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 25. februarja do 3. marca 1906. Število novorojenec 21 (= 28,0%), mrtvorjenec 2, umrlih 19 (= 26,3%), med njimi jih je umrlo za jetiko 4, vsled mrtvoudu 1, vsled starostne oslablosti 1, za različnimi boleznimi 13. Med njimi je bilo tujec 6 (= 31,5%). Zavodov 11 (= 57,8%). Za infekcijskimi boleznimi je obolela, in sicer za vratico 1 oseba.

Jugoslovanske vesti. Stolica bolgarskega jezika na vseučilišču v Lipsku. Bolgarska vlada, ki vedno gleda na to, da čim najbolje upozna evropski zavod, je sklenila, da bo skušala doseči, da se na lipskem vseučilišču osnuje stolica bolgarskega jezika. Ta institut bo vzdrževalo bolgarsko načelno ministristvo. Upravitelj tega instituta bi bil profesor Weigand, ki zna bolgarsko in ki je osnoval na vseučilišču že enak rumunski institut.

Galerija slik kralja Milana se je te dni na dražbi prodala v Parizu. Dasi je kralj Milan svoje dni potrosil zanjo ogromne svote denarja, so se sedaj te slike prodale samo za 20.000 frankov. Med temi slikami je največ takih, ki predstavljajo v najrazličnejših pozah ženske v Evropski kostumi. Kakor je znano, je bil kralj Milan velik „čestilec belih kož“. Ostale slike so skoraj brez vrednosti, ker deloma niso umetniške, deloma so pa kopije.

Kraljevič Marko med Francozi. Znani ugledni profesor slavistike na vseučilišču v Parizu, Louis Leger, je napisal dva

1600 K denarja in nekaj živine. Pogorelcji so bili izvirovani in tudi Antonija Kačar, ki je bila noseča je bila zavarovana za 800 K, in je njen mož pretekli mesec plačal še le privo zavarovo linie.

Goljulija. Ključarski pomočnik A. Sch. je vedel, da monter J. K. že tri leta izdeluje mal parni strojček in da ga je pred kratkim dokončal. Med tem, ko je bil K. odsonet, je Sch. postal k njegovemu materi slikarskemu pomočniku Ivana Goscha, rodom iz Gradca, s pretvezo, da mu je naročil njen sin, da mu prinese strojček. K. je mati, nič slabega sluteča, je Gosch izročila strojček brez vsakega obotavljanja, katerega sta sporazumno s Sch. spravila v neko klet. Ko je pa prišel sin domov, mu je zadevi povedala, a ta ni vedel o tem ničesar. Stvar je takoj naznala policiji in ji tudi namignil na osumljenca. Ta je res danes oba aretovala in tudi stala strojček v kleti. Strojček je majhen kakor igrača, zelo lenco in umetno izdelan in ga K. ceni 1000 K ter ga je mislil, kar bode sedi seveda, ko ga zopet ima, tudi lahko storil, poslati na Dunaj v razstavo, Sch. in Gosch pa bodo dali v preiskovalni zapor c. kr. deželnega sodišča.

Najnovejše novice. Eugen Richter, nemški državni poslanec, najhujši nasprotnik pok. Bismarcka, je umrl v Berolinu.

Grozovita nesreča se je pripetila v francoskem rudniku v Courrièresu. Vneli so se plini ter so se vsled eksplozije vsi izhodi zrušili. Kopanah je 1204 rudarjev, katerim ni mogče pomagati vsled strupenih plinov. Iz globočine se slišijo še vedno klici na pomoč. Žalost je velikanska

enim masecem konstati rali, da v jami gori, a dasi se je to vedelo, je lastništvo vendar sililo uradnike in delavce, da so hodili redno na delo. Razburjenost prebivalstva proti lastnikom premogokopa in inženerjem je toliko, da se je v njih varstvo poklicalo mnogo vojaštva.

Borzna poročila.

Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurzi dun. borze 11. marca 1906.

	Denar	Blago
42% majska renta	99.75	99.95
42% srebrna renta	99.65	99.85
4% avstr. kronska renta	99.90	100.10
4% zlata	118.20	95.30
4% ogrska kronska renta	95.10	113.30
4% zlata	118.10	99.50
4% posojilo dež. Kranjske	100.65	101.65
4% posojilo mesta Slijet	100.00	100.00
4% Zadar	100.00	100.00
4% bos.-herc. zelenško posojilo 1902.	100.30	101.30
4% češka dež. banka k. o.	100.00	100.10
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100.15	100.25
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	100.25	101.25
4% zast. pisma Innerst. hranilnice	106.20	107.70
4% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	100.50	101.50
4% z. pis. ogr. hip. ban. obil. ogr. lokalnih žel. vozil d. dr.	99.50	100.50
4% obil. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. lok. želez. Trst. Poreč	99.90	100.00
4% prior. dolenskih žel.	316	318
4% prior. žel. kup. 1/4	100.30	101.30
4% avstr. pos. za žel. p. o. Srečke	195.50	197.50
od l. 1860	287.25	289.25
z tisk. 1864	188.35	160.35
zem. kred. i. emisije	290.00	300.00
H. ogrske hip. banke	268.00	276.00
srbske à frs. 100-	100.00	108.00
turške.	150.75	151.75
Basilika srečke	23.75	25.75
Kreditne inomorske	472.00	482.00
Krajkovske	78.00	84.00
Ljubljanske	91.00	99.00
Avt. rdeč. križa	59.00	65.00
Ogr. Rudolfove	50.75	52.75
Salcburške	31.80	33.80
Dunajsk. kom. Delnice.	56.00	60.00
južne železnice	71.00	77.00
Državne železnice	52.75	53.75
Avt.-ogrsk. bančne deln.	124.75	125.75
Avt. kreditne banke	674.25	675.25
Ogrske živnostenske	1634.00	1643.00
Premogokop v Mostu (Brüx)	671.00	672.00
Alpinške montane	793.00	794.00
Praške žel. ind. dr.	245.50	246.50
Rima-Murányi	656.00	660.00
Trovoveljske prem. družbe	541.00	542.00
Avt. orožne tov. družbe	2658.00	2668.00
Ceske stadtakone družbe	538.00	539.20
Vatut.	271.00	273.00
C. kr. cekin	565.50	569.00
20 franki	155.00	157.00
20 marke	11.36	11.40
Sovereigns	19.14	19.16
Marke	23.49	23.57
Laški bankoved	23.96	24.04
Ručiji	117.52	117.72
Dolarji	95.60	95.85
Efectiv.	250.75	251.75
5 vin. višje.	4.84	5-

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 12. marca 1906.

Termin.

	za april	za 100 kg K	16.66
Rž	oktober	100 "	16.56
"	april	100 "	13.66
"	oktober	100 "	13.36
Koruzna	maj.	100 "	13.74
"	julij	100 "	13.92
Oves	april	100 "	15.56
"	oktober	100 "	12.52

Efectiv.

5 vin. višje.

Meteorologično poročilo.

Vsišina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 786.0 mm.

Mare	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
10. 9. zv.	736.1	5.6	sr. jgvzhd	jasno	
11. 7. zj.	738.2	0.3	sl. svzhd	oblačno	
12. 2. pop	736.3	8.2	sr. zhzh	oblačno	
" 9. zv.	734.7	7.0	sl. svzhd	oblačno	
12. 7. zj.	729.0	7.3	sl. jgvzhd	oblačno	
" 2. pop	723.5	10.5	sl. jgvzhd	dež.	

Srednja predvječerjava in včerajšnja temperatura: 7.6° in 5.2°; norm.: 2.7° in 2.8°; Mokrina v 24 urah 0.0 mm in 1.3 mm.



Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni oče, oziroma star oče, gospod

Mihail Šinkovec
posestnik, meščan in trgovec

danes ob 1/7 uri zjutraj v 83. letu svoje starosti, večkrat previden s svet zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v tork, dne 13. marca ob 9. uri dopoldan iz hiše žalosti na Šutni št. 40 na pokopališču na Zahal.

Dragega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin. Venci se na pokojnikovo željo hvaležno odklanjajo.

V Kamniku, 11. marca 1906.



Tužnega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebivalstva proti lastnikom premogokopa in inženerjem je toliko, da se je v njih varstvo poklicalo mnogo vojaštva.

Matevž Dobida

posestnik in gostilničar

danes v ponedeljek, 12. t. m. po kratki mučni bolezni, previden s svetotajstvi preminil.

Pogreb dragega pokojnika vrši se v sredo dopoldne ob 9. uri pri farni cerkvi v Lesch.

Lesce, dne 12. marca 1906.

Zaljubiči ostali.

Mesto vsakega posebnega naznania.

Krasno stanovanje

na Viču s 4 sobami in pritiklinami se takoj odda pod jako ugodnimi pogoji.

Več se izve pri J. Vodniku v Spod. Šiki.

922-1

Mlad trgovski pomočnik

s trgovsko šolo, perfekten detailist mesne stroke, več knjigovodstva, komunikacije v slovenščini in nemškem jeziku, želi službo premeniti. Vstop labko takoj ali tudi pozneje.

Dopise in vprašanja prevzema upr. "Slov. Naroda" pod št. "W. K."

Stanovanje

v Knallovih ulicah št. 5 v pritličju, obstoječe iz 3 sob s pripadki, se odda za majev termin.

Pojasnila daje upravništvo "Narodne Tiskarne" ravnotam.

922-1

značalo cene za

I. slov. kažipot za kolesarje in pešce.

Sedaj stane samo eno krono.

Dobiva se samo pri podpisanim

I. kranjskem reklamnem podjetju W. K. Nučič v Ljubljani.

924

Ravnateljstvo A. Kamposch.

Danes v ponedeljek

v vinski kleti

cvičkov in janževski

(Johannesbergerjev) večer.

KONCERT Društvene godbe.

Jutri, v tork, v restavraciji:

Salvatorski večer.

KONCERT Društvene godbe.

Vstopnina 40 v. Člani prosti.

866-3

Meščanska korporacija v Kamniku

preda letos spomladi

866-3

3000 lepih 3-4 letnih hrastovih in

10.000 lepih 3 letnih borovih sadik.

Istotam se sprejme takoj gozdni praktikant brez plače.

Edini izdelovalec Fritz Sheutz jun. deln. dr. H. n. in Lipk.

866-3

Odlikan z najvišjo odliko „Grand Prix“.

Svetovna razstava St. Louis 1904. I 1 1025 11

GLOBUS PUTZ-EXTRACT

Alleiniger Fabrikant

Nur wcht mit Firma u. Ullrich

Fritz Schutz Leipzig in rotem Strich

Deutschland geschützt Made in Germany

866-3

Zahtevajte samo

Globus čistilni ekstrakt

kater ga kaže polegstoječa podoba

ker ponujajo mnogo ponaredb.

Edini izdelovalec Fritz Sheutz jun. deln. dr. H. n. in Lipk.

866-3